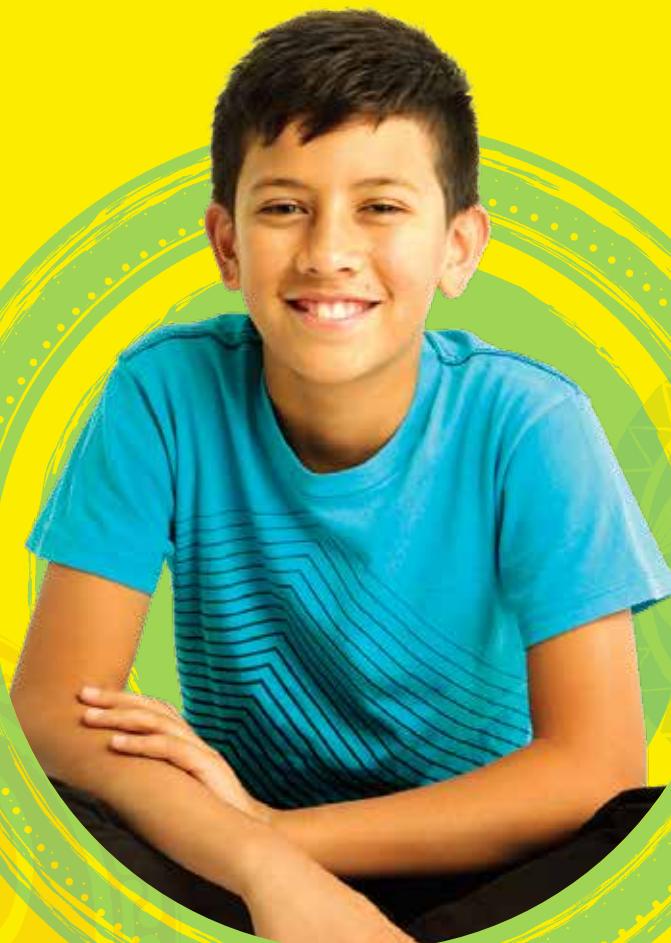

Pātia'anga vairākau-pāruru no te 'āpi'i-mata'iti 7

Boostrix – e vairākau-pāruru, i te 'akamātūtū atu i te pāruru'anga i ta'au tamaiti mei te tetanus, diphtheria, e te whooping cough (pertussis)

Te Pēpa 'Akatika'anga a te Metua

Me ka tika, tāina'ia to'ou ingoa,
ma te 'aka'oki atu ki te 'āpi'i.

immunise

their best protection

Te ‘ōronga’ia nei te pātia’anga vairākau-pāruru ‘akapakari atu, kare e tutaki, ki te au tauira ‘api’i mata’iti 7 pouroa i roto i te ‘āpi’i, i te tauturu i te pāruru ia ratou mei te maki piritangā, diphteria, e te mare totō (pertussis). E karanga katoa ia ana teia pātia’anga vairākau-pāruru, e ko te Boostrix, te pātianga vairākau-pāruru no te mata’iti 11, e te Tdap.

Tei roto i teia pēpa, te ‘akakitekite’anga no runga i te vairākau-pāruru boostrix, e te porokarāmu pātia’anga vairākau-pāruru i roto i te ‘āpi’i. Ka rauka teia kia tā’anga’anga’ia i roto i te ‘uri’uri’anga manako i roto i te kōpu tangata, i te te’ate’amamao’anga i ta’au tamaiti no teia vairākau-pāruru, tei roto teta’i atu ‘akakitekite’anga i te ‘openga o teia pēpa, e pērā katoa teta’i atu au ngā’i ke no teia vairākau-pāruru.

Ea’te au maki?

Piritangā (lockjaw)

E maki te tetanus, te ka tomo ki roto i te kōpapa, na roto i teta’i ‘une, me kore ra, motu. Kare e piri mei teta’i tangata, ki teta’i. E no’o ana te tetanus ki roto i te one, e ka tū’ia te tamariki, e motu to ratou, me kore ra, ‘une, me piri ki te repo. Ka tupu pa’a teia au tū ‘une, na roto i te au pakia’anga i te tuātau mountain biking, skateboarding me kore ra, teta’i atu au pakia’anga, e kua ō atu te repo ki roto i te ‘une.

Ka ‘akatupu te manumanu tetanus i te paruparuā, te mārō, te ‘uti, e te ngatā i te ngau’anga, e te ‘āpuku’anga i te kai. Ka kino atu teia au ‘akairo-maki, e ka tupu te paralysis o te au uua ‘akaea’anga, e ka mate e ta’i i roto i te au 10 e tū’ia ana.

Te mare totō (pertussis)

E maki ‘akaea’anga piri te mare toto (whooping cough), e ka toto’ā’ia na roto i te mare’anga, e te maretia’anga. Ka pakari rava atu te mare’anga no te aronga tei tū’ia, e ka ngatā te ‘akaea’anga, e ka ruaki. Ka taeria ki te 3 marama teia au ‘akairo-maki. E ākā irinaki’anga e, ka anoano’ia te tamariki rikiriki tei raro ake i te 12 marama, kia ‘āpaina’ia ki roto i te ‘aremaki me tū’ia ratou e te mare toto. I roto i te aronga mama’ata ka ‘akatupu pa’a te mare toto, i te mare’anga kino rava atu, e ka ‘akatupu pa’a i te rib fractures, lung collapse, me kore ra, i te pneumonia.

Diphtheria

E maki putuputu-kore te diphtheria māri rā e maki piri, e te vinivini e ka tāmanamanatā i te karaponga, e te putāngi’u. Ka ‘akatupu pa’a teia i te ‘akaea’anga karaponga, e te ngatā i te ‘āpuku’anga, me kore ra, i te ‘akaea’anga. Me kino pakari, ka tāmanamanatā i te puku’atu, me kore ra i te katu i’i.

E ‘akape’ea ana te rāvenga a te vairākau-pāruru?

I roto i Aotearoa, e ‘ōronga’ia ana te au vairākau-pāruru kite au pēpē (e 6 ‘epetoma, 3 e te 5 marama te pakari) e te tamariki rikiriki (e 4 mata’iti) i te pāruru mei te tetanus, diphteria e te whooping cough. E ‘anga’anga ana te vairākau-pāruru, na roto i te ma’ani’anga i te au mea tamaki maki i roto i te kōpapa, kia ‘akatupu i to ratou ‘uā’orāi pāruru’anga mei te maki.

I te tamariki e pakari mai ra, ka ngaro atu teia pāruru’anga, no reira, ka anoano te au tauira mata’iti ‘āpi’i 7, i teta’i vairākau-pāruru Boostrix, i te ‘akamātūtū atu i to ratou rāvenga tamaki’anga maki. E ‘ōronga katoa ‘ia ana teia booster TUTAKI-KORE, ki te mata’iti 45 e te mata’iti 65, me kare e booster i ‘ōronga takere ‘ia. I te ‘akapāpū kia pāruru’ia te kōpu tangata katoatoa, e mea pu’apinga i reira kia pātia’ia te katoatoa, i te pāruru i te aronga te ‘irinaki’ia ra e, ka tū vave i te maki. Noātu e te tāmarumaru nei te Boostrix i teia au maki e toru, ‘okota’i rāi pātia’anga ka ‘inangaro’ia e, e pātia’ia ana,, te tua i runga i te rima.

Ka ‘akape’ea au i te te’ate’amamao’anga i tāku māpu tamaiti, no te pātia’anga vairāku-pāruru?

Kua mātūtū te au pupu i roto i te porokarāmu pātia’anga vairākau-pāruru i roto i te au ‘āpi’i, e te’akatererete’anga i te au rāvenga pātia’anga vairākau-pāruru, e, e mataora ana te ma’ata’anga o te tamariki, me piri mai to ratou au ‘oa i te turu. Me te manamanatā ra ta’au tamaiti, no runga i te pātia’ia’anga ki te vairākau-pāruru, aruaru’ia kia ‘akakite atu ki te pupu pātia vairākau-pāruru. E mea pu’apinga te ‘akapāpū’anga kia kaikai, e kia inu ta’au tamaiti, i mua ake i te pātia’ia’anga ki te vairākau-pāruru, i te mea e, ka ‘akatopa mai teia i te matapo’ia’anga, me te taitaiā ra ratou.

Me te ‘inangaro ra ta’au tamaiti kia pātia’ia aia ki te vairākau-pāruru, ki mua i te kōpu tangata, ui atu no runga i te au pātia’anga vairākau-paruru o te ‘oire, tāniniu’ia to’ou toa ‘oko vairākau, me e pātia vairākau-pāruru ana ratou, me kore ra, ‘akatinamou’ia teta’i tuātau ki ko i te taote, me kore ra, tāniuniu’ia te puna rapakau’anga.

Ea'a te turanga o tāku māpu tamaiti, i muri ake i te pātia'anga vairākau-pāruru?

Ta'au ka kite	Ea'a te ka tauturu	Te tuātau e 'akamata ei teia
<p>Te 'akaeeaea'anga, e te mamae i te ngā'i tei pātia'ia (ka māroki'aki'a, e ka mamae me 'āmirī'ia)</p> <p>Ka teima'a te rima</p>	<p>Tukuna'ia teta'i kāka'u mā'ū'ū, e te anuanu, me kore ra, teta'i ice pack, ki runga i te ngā'i tei pātia'ia. 'Akarukena'ia ki reira, no teta'i tuātau poto.</p> <p>'Auraka e ukui i te ngā'i tei pātia'ia</p>	I roto i te 6–24 ora
<p>Kare e meitaki ana, me kore ra, e ro'i ro'i</p> <p>E pīva, me kore ra, e uua mamae</p>	<p>'Akangāro'i ma te inu kia ma'ata</p> <p>I te mea e ka tāmanamanatā te paracetamol, me kore ra, te ibuprofen i to'ou immune response, ki teta'i vairākau-pāruru, kainga'ia me kino roa te mamae, me kore ra, me kake te pīva. Āru'ia te au 'iku'iku'anga a te aronga na ratou i ma'ani, me kore ra, kimi'ia teta'i arataki'anga mei ko i to'ou tangata rapakau.</p>	I roto i te 6–24 ora

Kare e kite putuputu 'ia ana te au manatā kino

E allergic reaction teta'i manatā kino, no runga i teta'i ua atu vairākau-pāruru e karanga'ia ana e, ko te anaphylaxis. E allergic reaction teia, mei ta te tangata rāi ka kite me kino ratou, me e severe allergy to ratou ki te au mea, mei te rango-meri, me kore ra, ' te 'aratita. Ka 'ākara meitaki te pupu pātia vairāku-pāruru i te au māpu tamariki, no teta'i 20 miniti i muri ake i te pātia'ia'anga ki te vairākau-pāruru, no teia rare allergy. Kua terēni meitaki ia te aronga 'anga'anga, i te rapakau i teta'i reaction, e tei a ratou te 'apina no teia.

Te au reactions i muri ake i te pātia'anga vairākau-pāruru.

Me te manamanatā nei koe no runga i ta'au tamaiti i muri ake i to ratou patia'anga vairākau-pāruru, tāniuniu'ia te numero 0800 Healthline (0800 611 116 i teta'i 'ua atu taime), to'ou puna rapakau'anga, GP, te pupu pātia vairākau-pāruru o te 'oire, me kore ra, te after-hours clinic.

E tau kia ripōti'ia teta'i 'ua atu reacation i muri ake i teta'i immunisation, ki te Centre for Adverse Reactions Monitoring (CARM). E tau kia rave'ia teia e to'ou tangata rapakau, me kore ra, kia rave'ia e te kōpu tangata, ki runga i te www.otago.ac.nz/carm

Tei'ea atu teta'i au 'akakitekite'anga?

- Komakoma atu ki te tangata pātia vairākau-pāruru, te taote, me kore ra, te nēti**
- Ākara'ia te www.health.govt.nz/imms-older-children no teta'i mānga vitiō, e teta'i atu 'akakitekite'anga no runga i te vairāku-pāruru
- Ākara'ia te Consumer Medicine information tei tātā'ia ki runga i te www.medsafe.govt.nz/consumers/cmi/b/boostrix.pdf

'Ārāvei atu i te tangata pātia vairākau-pāruru, me ka 'inangaro koe i teta'i atu 'akakitekite'anga no runga i te 'akakī'anga i te Parent Consent Form, me kore ra, me ka 'inangaro koe i teia 'akakitekite'anga ki roto i teta'i atu reo.

'Akako'anga no runga i te 'Akakitekite'anga no runga i te Vairākau no te 'Iti-tangata

E vairākau-pāruru te Boostrix, e ta'anga'anga'ia ana i te 'akapakari atu i te au vairākau-pāruru i te tamaki i te piritangā, diphtheria, e te mare totō (pertussis). I teta'i taime, e karanga'ia ana te vairākau pāruru Boostrix e, ko te Tdap (tetanus/diphtheria/acellular pertussis).

No roto mai i te au mea e 'anga'anga pakari nei i roto i te Boostrix, i te au mea kare i ōia i te maki i roto i te piritangā, e te diphtheria bacteria, e te au purified proteins o te pertussis bacteria. Kare te vairākau-pāruru e 'akatupu i teta'i ua atu o teia au maki.

Tei roto i te 'okota'i 0.5 ml vātio o te Boostrix teta'i 2.5Lf units o te diphtheria toxoid, 5Lf units o te tetanus toxoid, e te pertussis antigens: 8 micrograms (mcg) o te pertussis toxoid, 8 mcg o te filamentous haemagglutinin, e te 2.5 mcg o te pertactin.

Tei roto katoa i te pātia'anga 0.5 ml, teta'i topata aluminium (ko te aluminium hydroxide, e te aluminium phosphate), te vai tāmiti, e te vai. E tā'anga'anga pouroa 'ia ana teia au mea, ki roto i teta'i atu au vairākau, e te au vairākau pāruru.

'Auraka e pātia i ta'au tamaiti ki te Boostrix, me ka kino ratou, me kore ra, ka kino ratou ki teta'i ua atu o te au mea i roto.

Ka meitaki ua ta'au tamaiti kia pātia'ia a teta'i tuātau i mua atu, me te 'āpikepī maki ra, e kua kake te vera. Komakoma na mua ki to'ou taote, tangata pātia vairākau-pāruru, me kore ra, ki te nēti.

'Auraka e pātia i ta'au tamaiti ki te vairākau-pāruru Boostrix, me:

- e manatā tōna no runga i te kuru'anga toto, me kore ra, i tupu ana te manatā i roto i te turanga uaua o te kopapa, i muri ake i te pātia'anga ki teta'i vairākau-pāruru no te diphtheria e/me kore ra, piritangā
- kua tū'ia i te ngēngē/maki i roto i te roro, i roto i te 'itu rā, i muri ake i teta'i pātia'ia'anga ki teta'i vairākau-pāruru mare totō (pertussis)
- e turanga maki neurological, kare e meitaki ana.

Ko te 'akamaki'anga i te ngā'i tei pātia'ia, mei te 'akamamae, te 'akamuraura, te 'akaea, me kore ra, te 'akauri-kerekere, e te turanga 'āpikepī (pīva, 'akarauki, e te au mamae) te au manatā, e kitena putuputu ia ana.

Kare e kitena putuputu ia ana te au manatā kino rava atu. Kua 'akapapa'ia teia au manatā pakari, te 'irinaki'ia nei e ka tupu, ki roto i te Consumer Medicine Information and Datasheet, mei ko i te Medsafe: www.medsafe.govt.nz

'Ārāvei vivki i to'ou taote, me kore ra, i to'ou tangata rapakau, me kite koe i teta'i 'akairo-maki tūkē ua ake rāi, me kore ra, 'akairo-maki kino pakari, i muri ake i te pātia'ia'anga ki te Boostrix.

Me kua tū'ia ta'au tamaiti i teta'i o te au manatā e āru mai nei, me ka tika, komakoma atu ki to'ou taote, nēti, me kore ra, te tangata pātia vairākau-pāruru, no runga i te pātia'anga vairākau-pāruru, i mua ake ka 'ākatika e koe ki te reira:

- teta'i maki no runga i te ta'e'anga toto
- teta'i turanga immune deficiency (teia te 'ākara'anga, kua tū'ia ta'au tamaiti i te HIV)
- teta'i maki i roto i te roro, me kore ra, teta'i maki i roto i te turanga uaua o te kopapa, mei te epilepsy, me kore ra, teta'i au maki 'uti febrile (ka 'uti no runga i te kake'anga i te vera)
- kare e meitaki ki teta'i atu vairākau, me kore ra, au mea mei te au tākū, au kai, e te au mea tavairākau kai kia kore e kino
- kare i meitaki ana i te pātia'ia'anga ki teta'i atu vairākau-pāruru, tei roto te piritangā, diphtheria, e/me kore ra, te pertussis
- tei raro takere i teta'i atu vairākau'anga, me kore ra, au vairākau-pāruru
- kare ake rāi i 'ōronga'ia ake te vairākau-pāruru no te tetanus, diphtheria, me kore ra, pertussis, me kore ra, kare i oti ake te katoa'anga o te vairākau'anga-pāruru, no te tetanus e te diphtheria.

E rāvenga kia 'ākatika'ia e te taote, te vairākau Boostrix. E pu'apinga, e, e manatā to te au vairākau. Komakoma atu ki to'ou taote, nēti, me kore ra, te tangata pātia vairākau-pāruru, no runga i te pu'apinga, e te au mea 'ēkōkō'ia no runga i teia vairākau-pāruru.

Tei ko i te Medsafe: www.medsafe.govt.nz te katoa'anga o te 'akakitekite no te 'iti tangata

To'ou au tika'anga

Tei raro ake te au turanga rapakau, e te au turanga pakipakita o Aotearoa katoatoa, i te Code of Health e te Disability Services Consumers' Rights. No teta'i atu 'akakitekite'anga, 'ākara'ia te www.hdc.org.nz me kore ra, taniuniu'ia te numero 0800 555 050.

Muna

Kua 'ōronga pa'a te au 'āpi'i i teta'i au 'akakitekite'anga mei te au ingoa o te au tauira, te au numero pi'a 'āpi'i, te au rā 'ānau'anga, te au ngā'i no'o'anga, e te au 'iti-tangata. Kia 'akakite atu ta'au 'āpi'i kia koe, i mua ake ka rave ei i teia. Ka tauturu teia 'akakitekite'anga, e ta'au ka tātā atu ki runga i te pēpa 'ākatika'anga a te 'āpi'i, i te 'āka'aere'anga i teia porokarāmu pātia'anga vairākau-pāruru.

Ka rekōti'ia te 'akakitekite'anga mei roto i te pēpa 'ākatika'anga, e te au 'akakitekite'anga o te au vairākau-pāruru tātakita'i tei 'ōronga'ia, me kore ra, tei pato'i'ia, ki roto i teta'i patient management system, tei ko i te health district, e ka tukuna'ia atu teta'i o te reira, ki ko i te National Immunisation Register.

E tā'anga'anga ana te au health districts, i te patient management systems, i te rekōti i te 'akakitekite'anga no runga i te maki (health information). E ngā'i rekōti 'akakitekite'anga no te basileia, te National Immunisation Register, e mouria'ia ana e Te Marae Ora. E rekōti ana te retita i te au vairākau-pāruru, e pātia'ia ana ki te tamariki o Aotearoa, e te aronga tei roto i te au porokarāmu pātia'anga vairākau-pāruru no ratou 'uā'orāi.

E pāruru'ia ana te 'akakitekite'anga i runga i te pēpa 'ākatika'anga, te turanga 'ākapapa'anga no teta'i tangata maki, e te National Immunisation Register ki raro ake i te Health Information Privacy Code. Ko te aronga rapakau tei 'akamana'ia anake, te ka kite, ta'anga'anga, me kore ra, i te taui i teia. Inārā, ka 'ākatika'ia koe kia 'ākara, i te 'ākatano, i te 'akakitekite'anga no runga i tā'au tamaiti. Me ka 'inangaro koe i te rave i te reira, 'ārāvei atu i to'ou tangata pātia vairākau-pāruru, me kore ra, taote, me kore ra, i te puna rapakau'anga.

Te 'akakitekite'anga no runga i te 'ārāvei' anga, i te tangata pātia vairākau-pāruru:

Ka tā'anga'anga te aronga pātia vairākau-pāruru i te 'akakitekite'anga tei runga i te pēpa 'ākatika'anga, te patient management system, e te National Immunisation Register:

- i te 'ārāvei atu i to'ou taote, me kore ra, puna rapakau'anga, me te anoano ra ratou i te 'ākapāpu i te au vairākau-pāruru tei pātia takere ia ta'au tamaiti
- me e maki ke atu to ta'au tamaiti
- i te 'akakite ki te 'āpi'i, me kua pātia'ia, me kore ra, kare i pātia'ia ta'au tamaiti ki te vairākau-pāruru
- i te tauturu i te vāito i teia porokarāmu pātia'anga vairākau-pāruru, e te parāni i te au porokarāmu o te tuātau ki mua, me kore ra,
- i te tono atu i ta'au tamaiti ki ko i to'ou taote, me kore ra, nēti rapakau'anga no te pātia'anga vairākau-pāruru, me kare ratou i pātia'ia ana i te 'āpi'i.

Ka tā'anga'anga'ia te 'akakitekite'anga kare e kitena'ia te tangata tātakita'i no te kimikimi'anga kite, me kore ra, no te parāni'anga i te au turanga tauturu 'ōu.

No teta'i atu 'akakitekite'anga no runga i te school roll sharing, te muna, e te tā'anga'anga'anga i te 'akakitekite'anga, 'ākara'ia te papa ture no runga i te muna, o to'ou health district. Me e uiui'anga ta'au no runga i te muna, mēre uira'ia te enquiries@privacy.org.nz me kore ra, tāniuniu'ia te helpline tutaki-kore a te Privacy Commissioner i runga i te numero 0800 803 909.